

در گفت‌وگو با اکبر نبوی درباره اجرای «کافه فیلم»:

نگاهمان به سینما فرهنگی است نه تفریحی

گفت‌وگو
فهیمة اسماعیلی

فصل سوم برنامه سینمایی «کافه فیلم» پس از ۲۲ بهمن با اجرای اکبر نبوی شروع شده است. اکبر نبوی در این برنامه بعد از پخش فیلم مورد نظر، با کارگردان اثر گفت‌وگو می‌کند. اجرای فصل دوم این برنامه بر عهده امید روحانی بود و بینندگان آی فیلم، فصل اول آن را نیز با اجرای محمد صادقی تماشا کرده‌اند. سری سوم این برنامه با حضور اکبر نبوی نمایش داده می‌شود؛ منتقد و نویسنده سینمایی که کاملاً به حوزه سینما آشنا و به چند و چون آن مسلط است. نبوی که پیش از هر عنوان دیگری، با حرفه روزنامه‌نگاری شناخته می‌شود، در سال ۴۳ متولد شد. یکی از معروف‌ترین گفت‌وگوهای منتشر شده او با زنده یاد رسول ملاقلی پور صورت گرفت که بعدها

توسط انتشارات سروش منتشر شد. هشت سال عضویت شورای سردبیری مجلات و نشریات گوناگون مدیرمسئولی و سردبیری مجلات و نشریات گوناگون و عضویت در هیأت‌دوران بخش سینمای ایران در یازدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان و معاونت فرهنگی خانه سینما از دیگر مواردی است که در کارنامه‌اش به چشم می‌خورد. نبوی همچنین برنامه‌های متعددی تلویزیونی را تهیه‌کنندگی و اجرا کرده است که «برداشت دو» در اوایل دهه ۸۰ از مهم‌ترین آن‌هاست و به شناخته‌شدنش به عنوان یک کارشناس حوزه سینما و آثار نمایشی کمک کرد. با این کارشناس-مجری جدید برنامه «کافه فیلم» درباره حضورش در این برنامه گفت‌وگو کرده‌ایم:

فکر می‌کنم اجرای «کافه فیلم» برای شما یک تجربه خیلی جدید نیست، چون پیش از آن هم برنامه‌های سینمایی اجرا کرده‌اید.

بله، قبل از برنامه «کافه فیلم» در حوزه فیلم سینمایی، برنامه‌ای با عنوان «برداشت دو» اجرا کرده‌ام، با محوریت بررسی آثار یک سینماگر. در حال حاضر هم در شبکه چهار چهارشنبه‌شب‌ها یک برنامه زنده اجرا می‌کنم با نام «چشم‌شب روشن» که طی آن به مدت یک ساعت در حوزه سینما با مهمانان برنامه گپ‌وگفت داریم.

«کافه فیلم» را دیده بودید؟ و نگاهتان به تولید و پخش «کافه فیلم» توسط شبکه آی فیلم چیست؟

تنها پخش فیلم برای آی فیلم اهمیت ندارد، بلکه گپ‌وگفت با کارگردان فیلمی که می‌خواهد پخش شود نیز جایگاهی خاص دارد. این نگاه: کافه فیلم «قابل اهمیت است و جای تأمل و تشکر دارد. سینما خیلی جدی است و رسانه‌ای است که باید بسیار بسیار متناسب با جایگاهش با آن برخورد کرد؛ نه این که ما به آثار سینمایی تنها به عنوان یک ابزار یا وسیله برای سرگرم کردن مخاطب نگاه کنیم. این روش کم‌اهمیت جلوه دادن جایگاه و مرتبه سینماست. پیرو همین نگاهی که به سینما دارم، وقتی آی فیلم در کنار پخش فیلم، به کارگردان اهمیت می‌دهد و زمان مشخصی را به کارگردان اختصاص می‌دهد که با او هم گپ‌وگفتی صورت بگیرد، مشخص است که نگاه فرهنگی به سینما دارد، نه صرفاً نگاه ابزاری به آن. به همین دلیل خیلی جای تقدیر و تشکر دارد که به سینما، فرهنگی نگاه می‌کنند.

رویکردتان قرار است در گفت‌وگوها مثل سابق معرفی و گپ‌وگفت باشد یا نقادانه و چالشی؟

من ترجیح می‌دادم نقادانه باشد و فیلم را تحلیل کنیم، در کنار خود فیلم که چرا کارگردان آن را ساخته و درباره شرایط ساخت آن گپ‌وگفتی صورت بگیرد. نگاه جدی‌ام این بود که تحلیل و نقدی هم اتفاق بیفتد که وجه نزدیک کردن توده بیشتر مردم به سینما اتفاق بیفتد، ولی دوستان خواستند برنامه همچون روال سابق، فارغ از نقد و تحلیل پیش برود و باتوجه به خانوادگی بودن این شبکه، برای مخاطب عام و همه سن‌وسال‌ها جذابیت داشته باشد. باتوجه به این نکات، گپ‌وگفت من با کارگردانان، حول چرایی ساخت فیلم و هر آنچه غیر از نقد است، پیش می‌رود.

بخش این برنامه تخصصی برای رشد سلیقه فرهنگی مخاطبان شبکه «آی فیلم» چقدر مؤثر است؟

این شبکه در داخل کشور به‌نظر من هم‌نشینی و هم‌کناری مخاطب با سینما را افزایش می‌دهد و مخاطب عمومی را بیشتر با جهان و دنیای سینما آشنا می‌کند. به مخاطب عمومی می‌گوید که سینما صرفاً یک امر تفریحی نیست و فیلم یک فرآیند ویژه و مجموعه‌ای از عوامل است که کنار هم قرار گرفته‌اند که یک فیلم سینمایی شکل بگیرد. همین که مخاطب وارد این جهان شود به‌نظر من می‌آید یک گام، او را در درک سینما جلو برده‌ایم. حالا بعد از آن، پیرو چنین درک و آگاهی مقدماتی از سینما، خودش بر حسب علاقه‌اش، تلاش می‌کند سینما را جدی بگیرد و عمیق‌تر وارد این حوزه شود. برنامه‌هایی از جنس «کافه فیلم» کمک می‌کنند که مواجهه و رویارویی مخاطب عام با سینما از مرتبه تفریحی و عادی بالاتر رفته و ارتقا پیدا کند.

ملاک انتخاب و پخش فیلم‌های سینمایی در برنامه چیست؟

دو شاخصه برای انتخاب فیلم‌ها مطرح است. یکی این که به فیلم‌هایی بپردازیم که تاکنون در برنامه «کافه فیلم» پخش نشده و با سازندگان آن گفت‌وگو نشده و دیگر این که فیلم‌هایی انتخاب شوند که سازمان صداوسیما حقوق مادی و کپی‌رایتس را در اختیار داشته باشد. فکر نمی‌کنم ممیزی و محدودیت خاصی غیر از این‌ها برای انتخاب فیلم‌ها لحاظ شود. به‌نظر شما تولید و پخش برنامه‌هایی نظیر «کافه فیلم» از شبکه «آی فیلم» چقدر ضرورت دارد؟

تا آن جا که من دنبال می‌کنم و در خانواده‌های نزدیک خودم و دوست و آشنا دیده‌ام، آی‌فیلم اساساً یک شبکه نمایشی است و در نتیجه نه فقط درباره آثار سینمایی، بلکه من گمان می‌کنم اگر درباره سریال‌ها هم چنین اتفاقی بیفتد، در این شبکه ضرورت دارد و خوب است آی‌فیلم در باره سریال‌هایی که پخش می‌کند هم با کارگردان، نویسنده و بازیگرانش گفت‌وگو کند. من معتقدم که آی‌فیلم خوب است برای سریال‌ها پرونده باز کند و پرونده را متناسب با سیر پخش سریال و متناسب با قسمت‌ها، در یک بازه مناسب بگنجانند و برای مخاطب اطلاعات و آگاهی‌های به‌تعبیر من فرامتنی هم عرضه بکنند. اگر برای ارتقای فهم و درک فرهنگی آثار نمایشی، زمینه‌های درک فرامتنی را هم فراهم کنیم، پیشرفت خوبی است.

